

1. ΠΩΣ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΑΝ ΠΡΟΚΛΗΘΟΥΜΕ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 06/06/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 06/06/2026

Σελίδα: 1

ΠΩΣ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΑΝ ΠΡΟΚΛΗΘΟΥΜΕ

- Εξετάζονται όλα τα δυνατά σενάρια, από θαλάσσια πάρκα στο Ανατολικό Αιγαίο μέχρι επέκταση χωρικών υδάτων στα 12 μίλια νοτίως της Κρήτης • Το λόμπινγκ της Αθήνας σε Βρυξέλλες και ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, η προειδοποίηση στην Αγκυρα από το Βερολίνο για ευρωπαϊκές κυρώσεις
- Πατί δεν θα ανακοινωθεί τίποτα έως τις 7 Ιουλίου
- Τι θα περιλαμβάνει το νομοσχέδιο του Ερντογάν σύμφωνα με τις πληροφορίες και πότε εκτιμάται ότι θα ψηφιστεί

ΜΑΡΙΑ ΜΟΥΡΕΛΑΤΟΥ **ΚΑΟΡΕΦΤΗΣ** ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ **ΘΕΣΜΟΓΡΑΦΙΣ** ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ **ΠΑΡΑΦΩΝΙΣ** ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΜΑΛΟΥΧΟΣ
ΔΕΒΑΤΕ ΓΙΑ ΤΑ ΗΡΕΜΑ ΝΕΡΑ ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΛΗΝΑΚΗΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΚΛΙΚΗΣ Σ. 28-30, 43

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η ελληνική αντίδραση αν προκαλέσει η Αγκυρα

Τα σενάρια που έχει σε ετοιμότητα η Αθήνα εν αναμονή του κυφορούμενου τουρκικού νομοσχεδίου

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΜΟΥΡΕΛΑΤΟΥ

Με τουλάχιστον τέσσερα σενάρια σε ετοιμότητα προς ενεργοποίηση πορεύεται η Αθήνα εν αναμονή του κυφορούμενου τουρκικού νομοσχεδίου, το περιεχόμενο του οποίου βρίσκεται ακόμη υπό διαμόρφωση, με τις οποίες πληροφορίες έχουν γίνει έως τώρα γνωστές να κινούνται σε επίπεδο δημοσιογραφικών πληροφοριών τις οποίες η Αθήνα αποφεύγει να σχολιάσει έως ότου έχει στα χέρια της την επίσημη εκδοχή του.

Παρά την αρχική εντύπωση που είχε διαμορφωθεί μέσω των τουρκικών ΜΜΕ, που καθημερινά τροφοδοτούσαν τη δημόσια σφαίρα με προκλητικές λεπτομέρειες γύρω από τις διατάξεις του νομοσχεδίου το οποίο, όπως γίνονταν αντιληπτό, θα μετέτρεπε σε νόμο του τουρκικού κράτους αν αποδοσιασθεί θεωρία της «Γαλάζιας Πατρίδας», το σχετικό κανονιστικό κείμενο βρίσκεται προσωράς υπό επεξεργασία χωρίς να έχει περάσει από το προβλεπόμενο στάδιο της συζήτησης σε επίπεδο κοινοβουλευτικής επιτροπής, γεγονός που μεταθέτει την υποβολή του σε χρόνο μεταγενέστερο. Εξού και τα

τελευταία 24ωρα εξασθενεί διαρκώς η φημολογία για ένα «θερμό καλοκαίρι» στο Αιγαίο αφού, σύμφωνα με πληροφορίες, ολοένα και κερδίζει έδαφος η εκδοχή πως το νομοσχέδιο πρόκειται εν τέλει να κατατεθεί στην τουρκική Εθνοσυνέλευση εκτός θέρους, με πιθανότερη περίοδο, σύμφωνα με αρμόδιες πηγές, το τελευταίο τρίμηνο του 2026. Αυτό επιβεβαίωσε χθες και ο Γιώργος Γεραπετρίτης στη Βουλή, όπου, μεταξύ άλλων, σημείωσε πως «διαφαίνεται ότι θα υπάρξει μεγάλη καθυστέρηση στην κατάθεση ή και ψήφιση του νομοσχεδίου».

ΑΝΟΙΚΤΟΙ ΔΙΑΛΥΟΙ

Παρά την κορύφωση της λεκτικής έντασης που έχει προηγηθεί από πλευράς Αγκυρας όλο το προηγούμενο διάστημα, οι λειτουργικοί διάλυοι που έχουν εγκαθιδρυθεί την τελευταία τριετία μεταξύ των δύο πλευρών παραμένουν ανοικτοί, χωρίς ωστόσο να έχει χρειαστεί – όπως σημειώνει η Αθήνα – να σπκώσουν μέχρι στιγμής τα τηλέφωνα οι δύο υπουργοί Εξωτερικών για κάποια απευθείας επικοινωνία. Βέβαιο, ωστόσο, θεωρείται πως ο Γιώργος Γεραπετρίτης και ο Χακάν Φιντάν θα έχουν την ευκαιρία (ασχέτως αν θα την αξιοποιήσουν) για μια κατ' ιδίαν συνάντηση στις 7 και 8 Ιουλίου, στο περιθώριο της συνόδου κορυφής του ΝΑΤΟ που διεξάγεται στην Αγκυρα – εκτός αν συμπέσουν νωρίτερα σε υπουργική συνάντηση της Διαδικασίας Συνεργασίας Νοτιοανατολικής Ευρώπης στις 10 Ιουνίου στη Σόφια. Μέχρι το συγκεκριμένο νατοϊκό ορόσημο πάντως, η ελληνική πλευρά (και όχι μόνο) αποπνέει βεβαιότητα πως δεν

αναμένεται κάποια εξέλιξη σε ό,τι αφορά έναν πιθανό αφηνδισμό από τουρκικής πλευράς μέσω πρόωρης κατάθεσης του συγκεκριμένου νομοσχεδίου προς ψήφιση. Και τούτο γιατί μια τέτοια κίνηση θα προκαλούσε τη σφοδρή διπλωματική αντιπίθεση από πλευράς Ελλάδας στο πλαίσιο της νατοϊκής συνόδου, με αποτέλεσμα να κινδυνεύσει να πιναχθεί η νατοϊκή συνάντηση κορυφής στον αέρα, αφού θα άλλαζαν άρδην η ατζέντα και οι στόχοι της, εάν το επίκεντρο της συζήτησης μετατοπιζόταν σε μια διένεξη μεταξύ δύο συμμάχων, εξέλιξη που η Τουρκία και τα άλλα μέλη της Συμμαχίας θα απεύχονταν. Όπως έχει επισημοποιηθεί, άλλωστε, στη Σύνοδο του ΝΑΤΟ θα συμμετάσχει και ο αμερικανός πρόεδρος, Ντόναλντ Τραμπ.

ΤΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΧΩΝ

Ανεξάρτητα πάντως από τις προθέσεις ή τις αποφάσεις της Αγκυρας, η Αθήνα δεν έχει σταματήσει να μεριμνά για την πλήρη ενημέρωση όλων των φορέων, εταίρων και συμμάχων, σχετικά με την πιθανότητα τουρκικής πρόκλησης στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο, και τη βεντάλια των ελληνικών αντιδράσεων, με την τουρκική πλευρά να έχει γίνει ήδη αποδέκτης των πρώτων προειδοποιητικών μηνυμάτων από πλευράς Ευρώπης σχετικά με τις πιθανές κυρώσεις με τις οποίες θα βρεθεί αντιμέτωπη. Αξιοποιώντας κάθε ευκαιρία και λειτουργώντας παρασκηνιακά με στόχο την αποφυγή έκθεσης σε περίπτωση που τελικά το περιεχόμενο του τουρκικού νομοσχεδίου δεν είναι κατά την υποβολή του αυτό που επί του παρόντος διαρρέει, ο επικεφαλής της ελληνικής διπλωματίας έχει ενημερώσει αρμοδίως την ευρωπαϊκή οικογένεια, διαμνύοντας και σε δημόσιες τοποθετήσεις του εσκάτως με τρόπο εμφαντικό πως απαιτείται αλληλεγγύη, τήρηση

σε καθολικό επίπεδο του Διεθνούς Δικαίου και άρθρωση ενιαίας ισχυρής φωνής κατά οποιοδήποτε αναθεωρητισμού.

Μία-μία, ήδη οι ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αυτό του Βερολίνου, έχουν αρχίσει να μεταφέρουν στην Αγκυρα (που πάντως διατείνεται πως το τουρκικό νομοσχέδιο θα πατά πάνω στο Διεθνές Δίκαιο) πως τυχόν μονομερείς ενέργειες που παραβιάζουν τη διεθνή νομιμότητα θα έχουν άμεσες συνέπειες από πλευράς Βρυξελλών, οι οποίες, μάλιστα, δεν θα είναι αμελητέες. Την ίδια ώρα βεβαίως που η Τουρκία λαμβάνει το ένα μετά το άλλο τα σαφή μηνύματα των ευρωπαϊκών χωρών, από το εσωτερικό της γεφύτος επιχειρείται μια αποκλιμάκωση της έντασης μέσω της διαβεβαίωσης πως πρόκειται για έναν νόμο τύπου «Μανιπά του 2011» που θα σκιαγραφεί βάσει Διεθνούς Δικαίου τα όρια δυνατοτήτων του τουρκικού

ΕΥΡΩΝΕWS

Ο «κακός», από άποψη δημοκρατίας, δεν κερδίζουν πάντα, αλλά κερδίζουν ακόμα και όταν δεν κερδίζουν. Αυτό είναι το πνεύμα, και η συνέπεια, της «εποχής του Τραμπ», στην οποία έχει εγκλωβιστεί, αναπτότρεπτα όσο και ακούσια, ολόκληρη η ανθρωπότητα.

Ο Μάιος δεν ήταν ευνοϊκός για τον ίδιο τον Τραμπ, που ξεγυμνώθηκε τελείως στον πόλεμο με το Ιράν, χάνει διαρκώς ερείσματα στην αμερικανική κοινωνία – αλλά μετά την αποχώρηση από το ταμείο – δέχεται το ένα

δικαστικό χαστούκι μετά το άλλο. Δεν ήταν ευνοϊκός ούτε για τον Πούτιν, που, παρά την ανθρωποθυσία (ενάμιση εκατομμύριο νεκροί και τραυματίες), σχεδόν δεν προχωρά στο ουκρανικό μέτωπο και βρίσκεται – στο στόχαστρο μιας αναγεννημένης, πλέον με χρηματοδότηση μόνο των Ευρωπαίων, πολεμικής μηχανής. Ακόμα χειρότερα ήταν τα πράγματα για ακολούθους τους, όπως ο Ορμπαν, που, έχοντας χάσει τις εκλογές, θεωρητικά επιτρέπει στη χώρα του να αλλάξει σελίδα. Στο μεταξύ, όμως, το πνεύμα του αταρτισμού έχει ήδη σε τέτοιο βαθμό διαμορφώσει το συλλογικό «βιβλίο», που όλα έχουν καταστεί πιο

δύσκολα και σκοτεινά: όπως συνέβη και με την πολιτειακή αλλαγή του 2023 στην Πολωνία, οι θεομοί έχουν διαβρωθεί και οι πολίτες εθιστεί στις ανέφικτες υποσχέσεις των λαϊκιστών – δεξιών ή αριστερών – για «καλύτερες μέρες» με το πάτημα ενός κουμπιού.

Και τα δύο στοιχεία – διάβρωση των θεσμών ως το μεδούλι και αφομοίωση της διάβρωσης εκ μέρους των κοινωνικών σωμάτων – έχουν δημιουργήσει μια νέα πραγματικότητα κατ' επίφαση δημοκρατίας με αυτοκτονικές τάσεις. Διεξάγονται εκλογές αλλά με εκβιαστικούς και γενεσιουργούς βίας ή παρανομίας όρους – ο Τραμπ εκλέγεται ακριβώς χάρη στην εξόθωση στη βία, Πούτιν και Ερντογάν αποφασίζουν οι ίδιοι ποιον αντίπαλο θα «νικήσουν». Ο νικητής, μη έχοντας κρύψει τις προθέσεις του, χρησιμοποιεί εξίσου ανοικτά την εξουσία ως μέσο καταπίεσης, επιβολής μιας «τάξης» που υπακούει μόνο στον ίδιο και προσπορισμού προσωπικού οφέλους, αδιαφορώντας για κάθε είδους ηθική αρχή ή «κοινό καλό». Ο κυνισμός της εξουσίας βρίσκει, παρά κάποιες αντιδράσεις και αντιστάσεις, μμηπτες στην κοινωνία και κυρίως διαβρώνει, με καθοριστική βοήθεια των νέων τεχνολογιών, τις συνθήκες και τη νοοτροπία των πολιτών, ακόμα και εκείνων που αντιδρούν. Ο φαύλος κύκλος ολοκληρώνεται με τη μετατροπή μιας κυνικής πολιτικής τάξης και μιας κυνικής κοινωνίας σε σώματα χωρίς έρμα και χωρίς ελπίδα, παραδομένα

Το πνεύμα της εποχής

ΘΕΣΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΜΠΟΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΣΧΕΤΙΚΑ

με το επικείμενο νομοσχέδιο, στα τελευταία στοιχεία που έχουν καταγράψει οι «κεραίες» της Αθήνας δεν έχουν εντοπίσει τον όρο «Γαλάζια Πατρίδα» εντός των διατάξεων αλλά ούτε και την ανυπόστατη θεωρία των «γκρίζων ζωνών»

κράτους σε ό,τι αφορά τη θαλάσσια δικαιοδοσία. Παράλληλα, ωστόσο, επιμένει και η «σκληρή» τουρκική γραμμή που κάνει λόγο για «εκπλήξεις» και «παγίδες» που θα γίνουν αντιληπτές αργότερα, κατά την εφαρμογή των διατάξεων, οι οποίες στην πράξη θα εξουσιοδοτούν τον τούρκο πρόεδρο να δίνει εντολές για δράσεις στη θαλάσσια περιοχή με τρόπο παράνομο και προκλητικό.

Οι «κεραίες» της Αθήνας, πάντως, που είναι ανοιχτές και συλλέγουν αθόρυβα πληροφορίες σε καθημερινή βάση σχετικά με το επικείμενο νομοσχέδιο, στα τελευταία στοιχεία που έχουν καταγράψει δεν έχουν εντοπίσει τον όρο «Γαλάζια Πατρίδα» εντός των διατάξεων αλλά ούτε και την ανυπόστατη θεωρία των «γκρίζων ζωνών». Μένει να φανεί αν θα επαναλαμβάνεται η αναφορά στο casus belli στο Αιγαίο - για το οποίο ο ίδιος ο Κυριάκος Μητσοτάκης είχε ζητήσει δημοσίως από τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν να αρθεί κατά το πρόσφατο ελληνoturκικό ΑΣΣ στην Αγκυρα - καθώς και αν θα επαναληφθεί το άκυρο τουρκολιβυκό μνημόνιο. Σε κάθε περίπτωση, η Ελλάδα αναμένεται να έχει τον τελευταίο λόγο, με τις πληροφορίες που καταγράφουν «ΤΑ ΝΕΑ» να αποτυπώνουν τουλάχιστον τέσσερα σενάρια αντίδρασης απέναντι σε πιθανή τουρκική προκλητικότητα μέσω του εν λόγω νομοσχεδίου.

ΟΙ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΝΤΕΠΙΘΕΣΗΣ

Όπως, δε, τονίζουν τις τελευταίες ώρες αρμόδιες πηγές, οι επιλογές αντιπθέσης της ελληνικής πλευράς οι οποίες βρίσκονται, μετά λόγου γνώσεως, αυτή τη στιγμή στο τραπέζι, αφορούν από θεσμοθέτηση θαλασσιού πάρκου στο Ανατολικό Αιγαίο έως και το αναφαίρετο δικαίωμα της Ελλάδας, με βάση τη Σύμβαση του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας, να επεκτείνεται τα χωρικά της ύδατα νοτίως της Κρήτης στα 12 ναυτικά μίλια. Και στη μία και στην άλλη περίπτωση εξάλλου, η Αθήνα, με τον πιο επίσημο τρόπο έχει καταστήσει σαφές πως και το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο στα Δωδεκάνησα έπεται αμέσως μετά τη δημιουργία του Εθνικού Θαλασσιού Πάρκου σε Νότιο Αιγαίο και Ιόνιο (τα οποία θεσμοθετούνται άμεσα) ενώ, επίσης, έχει ξεκαθαρίσει επανειλημμένα πως η επέκταση των χωρικών της υδάτων αποτελεί νόμιμο δικαίωμα που θα ασκηθεί στον κατάλληλο χρόνο.

στην απογοήτευση και ευεπίφορα στο γίγνεμα παλιών και νέων λαϊκιστών, παρά την επίγνωση του αδιέξοδου στο οποίο οδηγούν.

Στον αυτοεγκλωβισμό συντελεί η εξάπλωση τέτοιων πρακτικών αφενός εντός των «αντιλαϊκιστών» πολιτικών δυνάμεων και αφετέρου σε άλλες, πλιν της πολιτικής, εκδηλώσεις του συλλογικού βίου. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα πολιτικής αυτοκτονίας των «δημοκρατικών δυνάμεων» αποτελεί η Μεγάλη Βρετανία, όπου ένας κατά τεκμήριο σοβαρός πρωθυπουργός έχει χάσει εντελώς τον έλεγχο και ανοίγει τον δρόμο στις πιο ακραία εθνικιστικές εκδόσεις εξουσίας, ενώ ο εκλογικά πιο πετυχημένος προκάτοχός του, ο Τόνι Μπλερ, εμφανίζεται ξαφνικά με τραμπικιά, αντιπεριβαλλοντική και νεοφιλελεύθερη ατζέντα. Ρίσκο, και μάλιστα κάθε μέρα μεγαλύτερο, κοινωνικού αυτοχειρισμού εμφανίζει και η χώρα μας, παρά τη θρυλική - με τελευταίο σταθμό τα Μνημόνια - αντοχή της και τη σχετική, αλλά όχι δίκαια καταμετρημένη, μακροοικονομική της βελτίωση. Το πνεύμα της εποχής συμβάλλει αλλά δεν είναι αποκλειστικά υπεύθυνο για τη φωνακλάδικη, οργύλη, εχθροπαθή, αδιέξοδη έκφραση πολλών έναντι ενός «συστήματος» που δεν ξεπήδησε από το πουθενά και που τίποτα, αν το θελήσουμε, δεν καθιστά αμετακίνητο.

Καθρέφτης

ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΗ ΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ dnasopoulos@tanea.gr

Ο αμερικανός φίλος

Σε μια φάση που η ατμόσφαιρα στα εθνικά δείχνει αποπνικτική, τα νεότερα από την Ουάσιγκτον προκάλεσαν κάποια χαμόγελα στην Αθήνα. Το σήμα του Μάρκο Ρούμπιο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων για το απαγορευτικό στην Τουρκία που προσαθεί με κάθε τρόπο να επιστρέψει στο πρόγραμμα των F-35, ερμηνεύθηκε ως μήνυμα και στις δύο πλευρές του Αιγαίου ότι η στάση των ΗΠΑ δεν έχει μεταβληθεί. Ο αμερικανός ΥΠΕΞ, αδειάζοντας με διπλωματικό τρόπο και τον Τομ Μπάρακ, τον επιχειρηματία που έστειλε ο Τραμπ πρεσβευτή στην Αγκυρα, κατέστησε

πηγές θεωρούν ότι έχουν τη σημασία τους - η δεύτερη περίπτωση, αν και φαίνεται μεγαλύτερη παραχώρηση από την πλευρά του Τραμπ που θα αναγκαστεί να κάνει ένα ταξίδι εκτός προγράμματος για χάρη του Ερντογάν, είναι λιγότερο σημαντική από μια νέα πρόσκληση στο Οβάλ Γραφείο. Στο Λος Άντζελες η συνάντηση θα έχει ανεπίσημο χαρακτήρα. Το χειρότερο σενάριο για τον Ερντογάν, πάντως, θα είναι να μη βρεθεί χρόνος για κανένα ραντεβού και ο ίδιος να περιμένει τον Τραμπ τον Ιούλιο στο Ακ Σαράι.

Ακόμη κι αν θεωρείται ως η πλέον κρίσιμη σύνοδος των τελευταίων δεκαετιών για την πορεία του ΝΑΤΟ, μπροστά και στο ευρωαμερικανικό ριγίμα, στην Αθήνα εκτιμούν ότι βασικός στόχος του Ερντογάν στη συνάντηση κορυφής στην Αγκυρα θα είναι να επανακαθοριστεί ο ρόλος του Ισραήλ στην ευρύτερη περιοχή και η θέση ισχύος που θα κατέχει στην επόμενη ημέρα για τη Μέση Ανατολή. Ο Μπενιαμίν Νετανιάχου είναι αυτή την ώρα το μεγαλύτερο πρόβλημα για την Τουρκία και πίσω από αυτό το πρόβλημα αναδεικνύονται, τουλάχιστον για την τουρκική διπλωματία, και θέματα που αφορούν στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Το Τελ Αβίβ, εν ολίγοις, προκαλεί διλήμματα ασφαλείας στην Αγκυρα και ο Ερντογάν θα αναζητήσει εγγυήσεις από τον Τραμπ.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΚΛΗΣΗ

με το τουρκικό νομοσχέδιο, η ελληνική διπλωματία ευελπιστεί ότι μπορεί να παίξει τον ρόλο του παράγοντας Μάρκο Ρούμπιο, ο οποίος μετά την Αγκυρα αναμένεται στην Αθήνα για τη ανανέωση της αμυντικής συμφωνίας που επίσης ενοχλεί την Αγκυρα

Για την ελληνική διπλωματία, όσο κι αν ο Τραμπ θεωρείται απρόβλεπτος παράγων, είναι δεδομένο ότι απεύχεται ένα νέο μέτωπο δίπλα σε άλλα ανοικτά μέτωπα που καλείται η Ουάσιγκτον να διαχειριστεί - από τις ουκρανικές πεδιάδες έως τον Περσικό. Συνεπώς, για την πρόκληση που ετοιμάζει ο Ερντογάν με το νομοσχέδιο της «Γαλάζιας Πατρίδας», θα μπορούσε να υπάρξει και μια παρασκηνιακή παρέμβαση από την αμερικανική πλευρά - πριν γίνει το βήμα που θα προκαλέσει κυματισμούς στο Αιγαίο. Για αυτή την παρέμβαση αρκετοί στην Αθήνα ευελπιστούν ότι μπορεί να παίξει ξανά τον ρόλο του ο παράγοντας Μάρκο Ρούμπιο, ο οποίος μετά την Αγκυρα αναμένεται στην Αθήνα για τη ανανέωση της αμυντικής συμφωνίας που επίσης ενοχλεί την Αγκυρα.

Στη μεγάλη νατοϊκή σύνοδο στην Αγκυρα, στις 7-8 Ιουλίου, είναι ξεκάθαρο ότι ο Ερντογάν θα επιδιώξει με κάθε τρόπο να εμφανίσει την Τουρκία ως τον πλέον αξιόπιστο σύμμαχο των ΗΠΑ. Ενδεχομένως, με τον ίδιο στόχο να ανοίξει συζήτηση με τον Τραμπ, εάν καταφέρει να συναντηθούν δύο εβδομάδες νωρίτερα με αφορμή τους αγώνες της Τουρκίας στο Μουντιάλ. Ο τούρκος πρόεδρος ετοιμάζεται για ένα μακρινό ταξίδι στο Λος Άντζελες, όπερ συνεπάγεται ότι για ένα τεταρτημόριο τουλάχιστον ο πρόεδρος θα πρέπει ο Ερντογάν να κάνει μια στάση στην Ουάσιγκτον, έχοντας στα χέρια και μια πρόσκληση για τον Λευκό Οίκο, ή θα πρέπει ο Τραμπ να ταξιδεύσει στην Καλιφόρνια. Πρόκειται για λεπτομέρειες που αρμόδιες διπλωματικές

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Νέα προτεραιότητα μια συμφωνία

Στη βάση του κυβερνητικού σχεδίου σύμφωνα με το οποίο η Ελλάδα επιδιώκει σταθερά το κλείσιμο εκκρεμών ζητημάτων με τις χώρες της περιοχής, ιδίως σε ό,τι αφορά τις θαλάσσιες ζώνες, η ελληνική αντιπροσωπεία με επικεφαλής την υφυπουργό Εξωτερικών Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου μεταβαίνει την προσεχή Τετάρτη στην Τρίπολη της Λιβύης για τον δεύτερο γύρο τεχνικών συνομιλιών με ζητούμενο την οριοθέτηση ΑΟΖ. Καθώς, παράλληλα, ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Σταύρος Παπασταύρου θα βρίσκεται ήδη από αύριο στην Ουάσιγκτον για τη συνεδρίαση του ενεργειακού σχήματος «3+1» Ελλάδας, Κύπρου, Ισραήλ, ΗΠΑ με επίκεντρο τα ενεργειακά πρότζεκτ στην Ανατολική Μεσόγειο, η Αθήνα δείχνει αποφασισμένη να μην αφήσει τη Λιβύη αμαχητί υπό την (ισχυρή έως τώρα) επιρροή της Αγκυρας.

Την ώρα που ήδη η τουρκική κυβέρνηση, έχοντας προαναγγείλει μέσω διαρροών το τουρκικό νομοσχέδιο της «Γαλάζιας Πατρίδας», πιέζεται από καταγγελίες στο εσωτερικό για υποχωρητικότητα στον απόηχο των πληροφοριών για αναβολή της κατάθεσης

Η ελληνική διπλωματία επιμένει να κινείται σε τροχιά ΑΟΖ με τη Λιβύη, με το βλέμμα στην Αγκυρα

- Στην Τρίπολη την προσεχή Τετάρτη η υφυπουργός Εξωτερικών Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου για νέο γύρο διαβουλεύσεων

DEBATE

Οι ψευδαισθήσεις των «ήρεμων νερών»

Ενας αντικειμενικός απολογισμός της Διακήρυξης των Αθηνών διαψεύδει τις φρούδες ελπίδες των εμπνευστών της για «ήρεμα νερά». Κι αυτό γιατί στριβίχθηκαν σε τρεις ψευδαισθήσεις, οι οποίες με αυξανόμενο ρυθμό καταρρέουν: ότι δηλ. η Τουρκία θα ενστερνιζόταν το διεθνές δίκαιο, θα υποχωρούσε στις διεκδικήσεις της και εμείς θα αξιοποιούσαμε τον χρόνο για να εξοπλιστούμε καλύτερα. Σπρηγμένες

Η ΕΚΤΙΜΗΣΗ

ότι η Τουρκία θα ασπαζόταν με τη Διακήρυξη των Αθηνών το διεθνές δίκαιο, και δη της θάλασσας (μάλιστα, μετά την εξωφρενική διαστρέβλωσή του με το τουρκολιβικό μνημόνιο), αποδείχθηκε στρατηγικά αφελέης

μας. Ασφαλώς τα «ήρεμα νερά» είναι ως επιδίωξη προτιμπτέα από τη θερμή σύγκρουση. Στην πραγματικότητα αποτελούν έναν στρατηγικά μινιμαλιστικό στόχο που φαίνεται να αντικατέστησε την άλλη φιλόδοξη ψευδαίσθηση: ότι δηλ. η Τουρκία θα αποδεχόταν μια προσφυγή στη Χάγη αποκλειστικά για οριοθέτηση ΑΟΖ/υφαλοκρηπίδας και κατ' αυτών τον τρόπο θα επιλύονταν τα μεταξύ μας προβλήματα.

Στα υπόλοιπα θέματα του Αιγαίου ο πολιτικός, ο οικονομικός (θετική ατζέντα) και ο στρατιωτικός (ΜΟΕ) διάλογος φυλλορρόπησε και αποδεικνύεται αναποτελεσματικός. Εξίσου πενιχρά ήταν και τα αποτελέσματα της «θετικής ατζέντας», με το διμερές εμπόριο να παραμένει σχεδόν σταθερό.

Η εκτίμηση ότι η Τουρκία θα ασπαζόταν με τη Διακήρυξη των Αθηνών το διεθνές δίκαιο, και δη της θάλασσας (μάλιστα, μετά την εξωφρενική δι-

αστρέβλωσή του με το τουρκολιβικό μνημόνιο), αποδείχθηκε στρατηγικά αφελέης. Πολύ περισσότερο όταν διεθνώς κατατάχθηκε ο δίκαιο της ισχύος, με συνεπή υποστηρικτή του τη γέφυρα. Επιπλέον αναμένεται και η νομικά αναβάθμιση ακραίων τουρκικών αξιώσεων μέσω του προσημαζόμενου ν/σ της «Γαλάζιας Πατρίδας».

Εξίσου προβληματική υπήρξε και η επίσημη ψευδαίσθηση ότι η Αγκυρα εμμένει απλώς στις «πάγιες θέσεις» της, όταν οι διεκδικήσεις της πολλαπλασιάστηκαν τα τελευταία χρόνια και οι ελληνικές πρωτοβουλίες στις θαλάσσιες ζώνες μας προσέκρουσαν στις σκληρές αντιδράσεις της Τουρκίας. Η χώρα μας επιχείρησε πράγματι σε 4-5 περιπτώσεις να κατοχυρώσει έμμεσα στο πεδίο τα κυριαρχικά δικαιώματα έξω από τα 6 ν.μ., αλλά εγκατέλειψε την προσπάθεια (προσωρινά ή οριστικά) εξαιτίας της τουρκικής αντίδρασης: ο αγωγός EastMed ναυάγησε, το καλώδιο GSI «φρενάρισε» στην Κάσο, ενώ τα φιλόδοξα σχέδια για υπεράκτια αιολικά και θαλάσσια πάρκα συρρικνώθηκαν εντός των 6 ν.μ., και μάλιστα με την εξαίρεση μιας δεκάδας νησίδων, που η Τουρκία θεωρεί «γκρίζες ζώνες». Τέλος, ο ατελέστατος (σε σχέση με τον τουρκικό) Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός, αν και (ορθότατα) επανέφερε τον (αποκρυφθέντα το 2021) Χάρτη της Σεβίλλης, υστερεί έναντι της προηγούμενης σχετικής ανάρτησης από την ίδια την Κομισιόν.

Κατά συνέπεια, το αφήγημα ότι θα εξασφαλιζαμε χρόνο για επανεξοπλισμό μας μετά τη χαμένη δεκαετία του μνημονίου αποδείχθηκε έωλο. Ο χρόνος δεν είναι ουδέτερο μεταβλητή: ευνοεί εκείνον που τον αξιοποιεί περισσότερο. Εξού και ωφέλησε την Τουρκία περισσότερο από την Ελλάδα, αφού επιδεινώθηκε ο διμερής συσχετισμός ισχύος ως

αποτέλεσμα των διπλωματικών και στρατιωτικών αλμάτων που πραγματοποιεί η Αγκυρα σε σχέση με τα (αξιόλογα αλλά συγκριτικά ανεπαρκή) ελληνικά βήματα. Κι αυτό επειδή η πρόδοξ μας δεν υπολογίζεται βάσει όσων πράγματι θετικών ενεργειών πραγματοποιήθηκαν προς την κατεύθυνση αυτή. Σταθμίζεται σε σχέση με την αντίστοιχη πρόοδο του αντιπάλου μας. Επομένως απαιτείται η ενδεδειγμένη εξέταση του συνολικού ισοζυγίου ισχύος των δύο χωρών σε (αποτελεσματικές) διπλωματικές κινήσεις, κατάλληλους στρατιωτικούς εξοπλισμούς και βέλβια τεχνολογική, βιομηχανική και οικονομική ισχύ. Όταν π.χ. προσμετρήσουμε στους σημερινούς εξοπλισμούς και εκείνους που θα αποκτήσουμε σε βάθος πενταετίας και τους συγκρίνουμε με όσους διαθέτει ο αντίπαλός μας σήμερα, προφανώς πορευόμαστε με λανθασμένες παραδοχές.

Η πρόσφατη επανάληψη των τουρκικών παραβιάσεων να εξανεμίσει, αν συνεχιστεί, και το σημαντικότερο όφελος της Διακήρυξης των Αθηνών, αποφέροντας ως μόνο κέρδος τους περίπου 100.000 τουρκούς τουρίστες στα (πιο εύλωτα εθνικά και εποφθαλμιώμενα από την Αγκυρα) ελληνικά νησιά.

Συμπερασματικά, τα «ήρεμα νερά» λειτουργήσαν περισσότερο υπέρ της Τουρκίας, αφού οι διεκδικήσεις και η ισχύς της διευρύνθηκαν, «ξεπλίθθηκε» (και ενίοτε πρωταγωνιστεί) διεθνώς, η χώρα μας δεν αξιοποίησε επαρκώς τα πλεονεκτήματά της στην ΕΕ, οι ψευδαισθήσεις για Χάγη εξαερόθηκαν και οι επαφές υψηλού επιπέδου απλώς στοχεύουν στη συντήρηση ενός διαύλου επικοινωνίας.

Ο Γιάννης Βαλαηνάκης είναι καθηγητής Διεθνών Σχέσεων, πρώην υφυπουργός Εξωτερικών

στο Λιβυκό

Ο υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Γεραπετρίτης με τον λίβυο ομόλογό του, Ταχέρ Σάλεμ Αλ Μπάρου, τον περασμένο Απρίλιο είχαν συζητήσει κατά τη συνάντησή τους στην Τρίπολη της Λιβύης για το Μεταναστευτικό, το εμπόριο, αλλά και το μείζον ζήτημα της οριοθέτησης των θαλασσιών ζωνών

του νομοσχεδίου και ηπιότερες διατάξεις που θα αφορούν ρυθμίσεις εσωτερικού δικαίου, η Ελλάδα οδεύει προς την επίτευξη των στόχων που έχει εξαρχής θέσει για την τρέχουσα περίοδο. Και οι οποίοι, πέραν της σφρηγλάτωσης συμμαχιών με στρατηγικούς εταίρους (π.χ. Ισραήλ) και της ενίσχυσης των Ενόπλων Δυνάμεων επικεντρώνονται στην ολοκλήρωση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού με την υπογραφή των συμφωνιών για θαλάσσιες ζώνες με τις χώρες που έχουν αντικείμενες ή παρακείμενες ακτές.

ΤΟ «ΑΓΚΑΘΙ»

Εφόσον με την Τουρκία δεν έχει προσωράρα καταστεί εφικτό να συμφωνηθεί το εύρος της σχετικής συζήτησης που θα μπορούσε προσοπικά να οδηγήσει στην επίλυση της μοναδικής διμερούς διαφοράς, που δεν είναι άλλη από την οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ - εξέλιξη που θα έφερνε βιώσιμη ειρήνη στην περιοχή -, η Ελλάδα κτίζει γέφυρες με τις υπόλοιπες χώρες, με τη Λιβύη να αποτελεί ειδικά προτεραιότητα. Και τούτο γιατί το «αγκάθι» του παράνομου τουρκο-λιβυκού μνημονίου παραμένει με τη Λιβύη,

τη στιγμή που ταυτόχρονα και οι δύο χώρες αποδεικνύουν επί του χάρτη πως σέβονται τη μέση γραμμή σε ό,τι αφορά πρότζεκτ ενεργειακών κολοσσών που δραστηριοποιούνται από κοινού και στις δύο πλευρές της (ακόμη μη συμφωνημένης από κοινού) θαλάσσιας εκατέρωθεν δικαιοδοσίας.

Σε ό,τι αφορά την έως τώρα αποτίμηση της διπλωματικής επαναπροσέγγισης και με τα δύο «στρατηγεία» της Λιβύης (της Τρίπολης και της Βεγγάζης), από την Αθήνα εκφράζεται επισήμως ικανοποίηση, με το υπουργείο Εξωτερικών να επισημαίνει ενόψει της αποστολής της Αλεξάνδρας Παπαδοπούλου πως κατά την πρόσφατη επίσκεψη του Γιώργου Γεραπετρίτη (27 Απριλίου) σε Δυτική και Ανατολική Λιβύη συμφωνήθηκε με την πλευρά Ντμπεϊμπά και ετοιμότητα των δύο χωρών, ως κρατών με αντικείμενες ακτές, να συνεχίσουν τις συνομιλίες για την οριοθέτηση ΑΟΖ επί τη βάση του Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας. Μέρος των διμερών επαφών θα απασχολήσει βεβαίως και το ζήτημα της αύξησης των παράτυπων μεταναστευτικών ροών που κυρίως, ωστόσο, αφορούν τη διαδρομή Τομπρούκ - Γαδός - Κρήτη.

Ενταση και πάλι

Ως μείζον απειλή, ο τουρκικός αναθεωρητισμός εύλογα οδηγεί σε ελληνικές αντιδράσεις που εμφανίζονται με τη μορφή θετικών ή αρνητικών τοποθετήσεων αφενός έναντι της εξακολούθησης της πολιτικής του «διαλόγου/ήρεμων νερών» και αφετέρου της διακοπής μιας άσκοπης επικοινωνίας και συνεννόησης Αθήνας - Αγκυρας, εφόσον η Τουρκία εκμεταλλεύεται τη νηνεμία προκειμένου να κατοχυρώσει τις θέσεις της.

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΛΙΚΗ

σφάλμα της Αθήνας. Σε στιγμές επανεμφάνισης της οξύτητας ανάμεσα στις δύο χώρες η βούληση των κομμάτων για κοινή συνισταμένη θα επηδρούσε μάλλον θετικά σε επίπεδο κοινής γνώμης, η οποία δεν θα ολλίσθαινε προς μια εθνικά άσκοπη και φθοροποιό εσωτερική αμφισβήτηση, ανασφάλεια και ένταση.

Η Διακήρυξη των Αθηνών του 2023 είχε ως σκοπό την αποφυγή κρίσεων, με ανοιχτή τη δυνατότητα συνεννόησης των δύο πλευρών, προκειμένου να γίνεται διαχείριση των εντάσεων. Στο κείμενό της γίνεται μιν αναφορά σε «καλή γειτονία» και φιλικές σχέσεις αλλά όχι σε μεταβολή νομικών θέσεων ή σε αναστολή κυριαρχικών δικαιωμάτων. Φυσικά και η Αγκυρα δεν θα άφινε ανεκμεταλλέντη την ευκαιρία να μέμφεται την Αθήνα ως λαβώνουσα μονομερώς πρωτοβουλίες που «θίγουν τα συμφέροντά της» και αυτό προκειμένου να περιορίσει την άσκηση των ελληνικών δικαιωμάτων. Η Αθήνα όμως, κινούμενη με γνώμονα το διεθνές

δικαίο, δεν εννοεί να αδρανήει στην άσκηση των νόμιμων πολιτικών της επειδή αυτό επθμείη η άλλη πλευρά. Και γι' αυτό επιδιώκει να κατοχυρώσει νομικά τα δικαιώματά της, εργάζεται για την ενίσχυση της άμυνάς της και δραστηριοποιείται διεθνώς. Αυτό δείχνουν οι πρωτοβουλίες της για την απόκτηση των φρεγατών Μπελαρά και Μπεργκαμίνι, των μαχητικών Ραράλ και F-35 και των πυραύλων Εξσοέ, όπως και η συμφωνία στρατηγικής εταιρικής σχέσης της με το Παρίσι καθώς και οι κινήσεις της για τα θαλάσσια πάρκα και τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό. Ας προστεθούν εδώ και οι συμφωνίες με την Ιταλία και την Αίγυπτο για θαλάσσια οριοθέτηση, χαρακτηριστικές μιας, βάσει των διεθνών κανόνων, συμφωνημένης και όχι αυθαίρετης κατοχύρωσης των θαλασσιών ζωνών.

Και εδώ ανακύπτει το ερώτημα: θα είχαν γίνει όλα αυτά αν τα «ήμερα νερά» συνιστούσαν απλώς κατευναστική πολιτική της Αθήνας; Η απάντηση είναι ότι οι αντιδράσεις της Τουρκίας θα προβάλλονταν ούτως ή άλλως. Αυτό δείχνει η τουρκική πολιτική των τελευταίων ετών. Η Αγκυρα, πολύ πριν από τη Διακήρυξη των Αθηνών, ακολουθούσε την οδό του αναθεωρητισμού. Η «αίτια πολέμου», οι «γκρίζες ζώνες», η αποστρατιωτικοποίηση των νησιών, η αμφισβήτηση της επήρειάς τους και οι τουρκικές βλέςειες στην Ανατολική Μεσόγειο έχουν ιστορία δεκαετιών. Η Αγκυρα δεν αντιδρά στην αδράνεια της Αθήνας, αλλά στη νόμιμη κινητικότητα της, όπως συμβαίνει ακριβώς τώρα.

Η Ελλάδα οφείλει να αποφεύγει παγίδες, να διατηρεί διεθνή υποστήριξη και να προχωρεί στην κατοχύρωση των δικαίων της. Παραμένει στα «ήμερα νερά» όχι για να μιν «εξοργίσει την Τουρκία», αλλά για να μιν της επιβάλει η τελευταία τη σύγκρουση όπως και τον τρόπο και τον χρόνο που αυτή θα εκδηλωθεί.

Ο Γιώργος Κακλικίς είναι πρόεδρος επί τιμή, ειδικός σύμβουλος του ΕΛΙΑΜΕΠ

Όταν το ΝΑΤΟ γράφει ιστορία

ΠΑΡΑΦΩΝΙΕΣ

ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΜΑΛΟΥΖΟΥ

Η δλώωση έπεσε σαν κεραυνός στην Αγκυρα. Οχι για την ουσία της, μα για τη σημασία της στιγμής που για πρώτη φορά γίνεται, έστω και αν αφορά το αυτονόητο. Επειδή πρόκειται για ένα «αυτονόητο» που η Ουάσιγκτον επί μακρό διάστημα όχι απλώς δεν έλεγε με το όνομά του, αλλά έδειχνε με πλήθος τρόπους ότι έκανε ό,τι μπορούσε να το παρακάμψει.

Προχθές όμως, ο υπουργός Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών Μάρκο Ρούμπιο ήταν για πρώτη φορά απόλυτα ξεκάθαρος όταν δλώωσε σε ακρόαση στη Βουλή των Αντιπροσώπων ότι «η αμερικανική νομοθεσία υποχρεώνει την κυβέρνηση των ΗΠΑ να διατηρήσει την Τουρκία εκτός του προγράμματος των F-35» λόγω των ρωσικών S400.

Αυτό, συνέβη την ώρα που η Αγκυρα ετοιμάζεται να υποδεχθεί τη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ, η οποία, πριν καν ξεκινήσει, κατέχει μοναδικά αρνητική θέση στη μακρά ιστορία της Συμμαχίας: είναι πρωτόγνωρα ταυτισμένη με εσωτερική συγκρουσιακότητα και αβεβαιότητα στα όρια του χάους. Και, πλέον, μετά τις δλώσεις Ρούμπιο, με τους οικοδεσπότες να έχουν καταληφθεί από θυμό, καθώς αυτό που κατ' ουσίαν πληροορήθηκαν - παράλληλα με όλους τους άλλους - είναι ότι από εκεί που είχε διαμορφωθεί η εντύπωση ότι βρίσκονται στο επίκεντρο, έχουν πλέον τεθεί για τα καλά στο περιθώριο.

Ήταν ένα σκληρό «καστούκι» στον Ερντογάν, ο οποίος στην πολύχρονη εξουσία του ουδέποτε άφησε τέτοια κτυπήματα αναπάντητα. Ομως, τώρα, η θέση του είναι πιο δύσκολη από ποτέ, καθώς ξαφνικά, αναπάντεχα, αντιμετωπίζεται από την Ουάσιγκτον περίπου ως ένας ακόμα από την πλευρά των πτημένων. Και, πλέον, έχει καταστεί δημόσιο. Οπως επίσης ξέρει ότι αυτά που μπορούσε να κάνει με οκ ολίγους προκατόχους του Τραμπ, δεν γίνονται με εκείνον.

Αυτή η εξέλιξη, προσθέτει ένα επιπλέον «πακέτο» πρωτοφανών και μη δυνάμεων ακόμα να απαντηθούν ερωτημάτων σε μία Σύνοδο που αυτό ήταν το μόνο που δεν της έλειπε. Αντιθέτως ο κατάλογος τους είναι τέτοιος, ώστε η συνειδητοποίηση που προκαλεί ζάλη, ενώ οι ενδεχόμενες απολιξεί τους, όταν αυτή πραγματοποιηθεί, και το τι μπορεί να αφήσουν πίσω τους, ίσως να θυμίζουν χαλασμένο rollercoaster που τρέχει χωρίς φρένα σαν τρελό με τους επιβαίνοντες στην εξής κατάσταση:

Οι Αμερικανοί, ουδόλως ανησυχούν - μάλλον το διασκεδάζουν κιόλας: είναι ασφαλείς - οι μόνοι - και το ξέρουν. Έχουν βαρεθεί την όντως παρασπαιτική υποκρισία των εταίρων τους. Αυτοί έκοψαν λοιπόν τα φρένα για να καθαρίσει η κατάσταση. Και δεν βλέπουν καμία «Ευρώπη». Βλέπουν χώρες που ενδιαφέρονται να δουλέψουν σε διμερές επίπεδο, ή όχι.

Οι Ευρωπαίοι, με δύο λέξεις, ούτε ξέρουν τι τους γίνεται: ούτε μαζί θέλουν πραγματικά να είναι, ούτε μόνοι θέλουν να μείνουν, ούτε, με τις κρυφές αιζέντες τους, μπορούν να μοιράσουν δυο γαϊδουριών άχυρα. Και γι' αυτό φέρουν την κύρια και πρωταρχική ευθύνη για όσα συμβαίνουν. Λένε, λένε, λένε, αλλά, πλέον, απλώς τα έχουν χαμένα. Τέλος, οι αμφιστρώνες, έχουν νεύρα. Πολλά νεύρα. Γιατί όλα γύρισαν τούμπια: τίποτα δεν τους βγίηκε.

Οπότε, ίσως γράφεται Ιστορία. Και, πιθανότατα, θα είναι του χάους.

Και η Ελλάδα; Δυσκόλο να πεις. Επειδή, πραγματικά, ποιος ασχολείται;..